

De gemeente als een 'roeiboot'.

Liturgiesuggesties:

Gezang 304:1, 2 en 3

Psalm 90:1 en 8

Psalm 119:13

1 Thessalonicenzen 5:12-28

Psalm 135:1 en 3 OB

Gezang 473:1, 2, 3 en 4

Morgenzang: 3 en 4 (na bevestiging ambtsdragers)

Psalm 139:1

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Misschien herinnert u het zich nog: Een predikant had een boze droom.
Het was alsof hij in z'n eentje ... een kar moest trekken op een steile weg.
Maar in plaats van hem te helpen ... gingen er bij elke stap ... méér gemeenteleden
in de kar zitten.

En tenslotte hingen zij aan alle kanten van de kar.

Ze klemden zich zelfs vast aan de spaken van de wielen.

En toen ... toen bleef de kar staan!

Een boze droom.

Het kan ook anders.

In zijn boekje: "Kijk op de kerk", vertelt de inmiddels overleden professor Versteeg
over de gemeente als een roeiboot.

In een roeiboot zijn alle inzittenden aan het werk.

Ze moeten roeien om vooruit te komen.

De Stuurman – met een hoofdletter - geeft de koers aan en bepaalt de vaart.

Er wordt geroeid met de roeiers en de riemen die men heeft.

Gemeente-leden zitten op de banken: zij moeten het werk doen.

En daar tussen in, gekozen uit hun midden: de ouderlingen en de diakenen.

Die kunnen ingrijpen, corrigeren, stimuleren, wanneer ...

- roeiers uit het ritme raken;

- roeiers het tempo niet bij kunnen houden;

- roeiers uit de boot dreigen te vallen;

- roeiers extra zorg en aandacht nodig hebben.

Je zou dat beeld van de gemeente als een roeiboot naar alle kanten kunnen
uitwerken.

Ik doe dat vanmorgen niet.

Maar om dat beeld van de gemeente als een roeiboot toch nog even vast te houden:
Het is de bedoeling dat je met die boot ... de finish, het einddoel bereikt.

En dat kan alleen als iedereen op de roebanken zich daarvoor inzet.

Als met vereende krachten, met gelijkmatige en krachtige halen, die roeiboot van de
gemeente – zelfs tegen de stroom van de tijd in – snel en rank door het water schiet.

*

Vanmorgen bevestiging van ambtsdragers.

Wat is hun taak in de roeiboot van de gemeente?

In zijn eerste brief aan de gemeente van Thessalonica ontdek je dat de apostel Paulus die taak omschrijft met woorden die wij vandaag zouden vertalen als: corrigeren en coördineren.

De ambtsdragers hebben de taak ervoor te zorgen dat de vaart erin blijft.

Dat de gemeente als een roeiboot niet blijft steken.

Dat ze door het water van de tijd blijft voort schieten ... om uiteindelijk het einddoel te bereiken.

Ambtsdragers.

Wie een beetje thuis is in z'n Bijbel weet wellicht dat het woord "ambt" nergens in de Bijbel voorkomt.

Wel kom je het woord "dienst" of "bediening" veelvuldig tegen in de brieven van Paulus.

Dat woord "dienst" maakt direct duidelijk dat ambtsdragers in dienst staan van anderen.

Het gaat hen niet om een machtspositie in te nemen.

Ambtsdragers dienen niet zichzelf.

Zij dienen de gemeente.

De gemeente van de Here Jezus Christus.

Om het met een woord van Paulus te zeggen: Zij **leiden** de gemeente in de Here.

Luister maar naar wat Paulus schrijft: "Wij verzoeken u, broeders, hen die onder u zich moeite getroosten, die u **leiden in de Here** en u terechtwijzen, te erkennen, en hen zeer hoog te schatten in liefde, om hun werk."

*

Leiden in de Here!

Een gemeente heeft "leiding", heeft "leiders" nodig.

De Bijbel laat daar geen twijfel over bestaan.

Maar het zijn geen "leiders" in de betekenis zoals je hen in de wereld vaak tegenkomt.

Ze zijn geen mensen die wel eens eventjes zullen vertellen h oe het moet.

Die de lakens zullen uitdelen.

Het is hun niet te doen om een machtspositie en om het voeren van heerschappij over de leden van de gemeente.

Dat blijkt duidelijk uit het verband van deze tekst.

De leiders in de gemeente van Thessalonica zijn mensen die voortdurend in touw zijn voor hun leden.

Voortdurend zijn ze voor h en in de weer.

Paulus gebruikt hier een woord dat we in het begin van deze brief al tegenkwamen.

Een woord dat een zware, vermoeiende arbeid aanduidt.

Die leiders zijn blijkbaar z o intensief bezig, dat ze soms op hun tandvlees lopen van vermoeidheid.

Maar dat doen ze niet voor zichzelf.

Ze doen het uit liefde en bewogenheid met hun gemeente-leden.
Voor hén staan ze soms te tollen op hun benen van vermoeidheid.

Leiden in de Here!

Dát is de taak van ambtsdragers in de gemeente van de Here Jezus.

Waarbij ze zich zelf – bij hun leiding geven – ook weer laten leiden door de Here. Hij bepaalt hun optreden.

Hij beheerst hen.

En wie door Hem beheerst wordt, is het niet meer om zichzelf te doen.

Die leeft en werkt niet meer voor zichzelf ...

Die doet het voor zijn Heer!

Zó moet er, broeders en zusters, jongelui, door ambtsdragers leiding worden gegeven.

Soms gebeurt dat niet altijd op die manier.

En da's natuurlijk verdrietig en teleurstellend.

Soms staan leiders aan de verzoeking bloot om zichzelf te laten gelden.

Hún haan koning te laten kraaien.

En dan krijg je soms van die kerkelijke leiders die aan alle touwtjes willen trekken en alles zelf willen dirigeren.

Over zulke leiders heeft Paulus het hier niet.

Hij heeft het over leiders bij wie Jezus Christus de drijfveer, de motor van hun optreden is.

*

Nu, zúlke leiders, moeten door de gemeente erkend worden.

“Wij verzoeken u, broeders, hen, die onder u zich moeite getroosten, die u leiden in de Here en u terechtwijzen, te erkennen!”

Eigenlijk staat er: De gemeente moet hen kénnen!

Kennen sluit natuurlijk érkennen in.

Maar toch is er meer.

Er ligt ook het element in van: Zich verbonden voelen met.

Zich betrokken weten op ... die leiders.

“Hen kennen” houdt ook in, dat de gemeente wéét heeft van hun werk in de gemeente.

En wat hen bezielt – en dat woord bezielen, je ziel er in leggen – mag je heel letterlijk nemen.

Goede communicatie tussen ambtsdragers en gemeente-leden is dus een vereiste ... wil een gemeente goed kunnen functioneren.

Soms ontbreekt het wel eens daaraan.

Dan ontstaat er een kloof tussen ambtsdragers en de gemeente.

Dan zijn ze vreemden voor elkaar geworden.

Net als in een huwelijk.

Als je niet meer met elkaar kunt communiceren ... gaat het fout.

Dan vervreemd je van elkaar.

Dan is er ongegronde kritiek en wederzijds onbegrip.

Dan ontstaan er misverstanden.

Dan gaat de liefde ontbreken.

Dan is er geen verbondenheid en erkenning meer omdat men elkaar niet meer werkelijk ... kent.

Zó behoort het niet te zijn, schrijft Paulus.

De gemeenteleden behoren diegenen, die hen leiden en die voor hen in touw zijn in de Here, te erkennen en hoog te achten.

Niet omdat die leiders zulke indrukwekkende en markante persoonlijkheden zijn. Want dát zijn ze lang niet allemaal.

't Zijn ook vaak maar gewonen jongens.

Ook niet omdat ze zulke beminnelijke en sympathieke persoonlijkheden zijn.

Want dat geldt ook niet van ieder van hen.

U zult, broeders en zusters, jongelui, uw ambtsdragers moeten erkennen en hen hoogachten ... om hun werk, om hun ambtswerk.

Hun ambtswerk in die van de Here, ten dienste van de gemeente.

*

Nu het tweede deel van de preek.

Waaruit bestaat dan dat werk van de ambtsdragers?

Waaruit bestaat het leiding geven aan de gemeente?

In ons formulier voor de bevestiging van ambtsdragers staat alles keurig op een rij.

“Het behoort tot de taak van de ouderlingen ... de leden van de gemeente trouw te bezoeken en hun geestelijke leiding te geven.”

Weer die uitdrukking “leiding geven”.

Geestelijke leiding.

Hoe dan? Hoe doe je dat?

“Zij zullen ouderen en jongeren opwekken tot de dienst van de Here, en erop toezien, dat iedereen ook – naar het gebod van de Here – zal leven als een discipelen en volgeling van Jezus Christus.” Twee werkwoorden springen er mijns inziens uit: opwekken en toezien.

Met woorden van onze tijd: stimuleren en corrigeren.

Of om het met woorden van de apostel Paulus te zeggen:

“Wij vermanen u, broeders, wijst de ongeregelde terecht, beurt de kleinmoedigen op.”

Nog even dat beeld van de gemeente als roeiboot.

Als één van de roeiers opeens tegen de draad in gaat roeien, raakt natuurlijk de hele boot uit balans.

Dan raakt de vaart er op den duur uit.

Dan is er zelfs kans dat de boot de verkeerde kant op gaat.

“Zet ze weer op hun plaats!”, schrijft Paulus.

“Zorg dat ze weer in het gareel komen!”

Paulus gebruikt hier het beeld van een arm, die uit de kom geschoten is.

Wel eens meegemaakt, je arm uit de kom?

Wat kan dat pijn doen.

Je hele lichaam is van streek.

Je kunt niet meer functioneren.

Ook gemeenteleden kunnen wel eens uit de kom schieten.

En ze zorgen ervoor dat het hele lichaam er last van heeft.

“Zet hen weer in het gelid.”

Want als dat niet gebeurt, dan worden de ongemakken en de pijn alleen maar erger.
Dan wordt de vrede, de harmonie in het lichaam steeds meer aangetast.

In ons kerkelijk spraakgebruik noemen we dat de censuur of de tucht.

Misschien weet u dat dat woord “tucht” komt van het werkwoord: “trekken”,
“terugtrekken”.

Of om dat beeld van Paulus te gebruiken ...

Tucht is er om een uit-de-kom-geschoten lid ... weer op z'n plaats te zetten.

Of in het beeld van de roeiboot:

Een buiten de boot geraakte roeier weer op de goede plaats terug te brengen.

Om iemand weer terug te winnen:

- voor de gemeente, - voor Jezus Christus, - voor het Koninkrijk van God.

Want wie doorgaat met te leven zonder het gebod van de Here ... sluit zich uiteindelijk buiten het Koninkrijk van God.

Dat kan niet, dat mag niet!

*

“En beurt de kleinmoedigen op”, voegt Paulus er aan toe.

Iemand die klein van moed is ... die durft niet goed.

Die blijft angstig en zenuwachtig op z'n plekje zitten.

Die ziet het allemaal niet meer zo zitten ... - met zichzelf, - met God, - met de gemeente.

Voorbeeldje.

Kinderen, die voor het eerst zwemles krijgen, hebben dat soms.

Ze staan rillend en bibberend op de rand van het bad en durven het water niet in.

Ze zijn klein van moed: angstig, bang.

En wat doet dan de badmeester?

Die neemt zo kleintje bij de hand en gaat - samen met hem of haar - het water in.

Gemeenteleden die kleinmoedig zijn moeten bij de hand genomen worden.

Die moeten worden toegesproken:

‘Toe maar! Het kan best! Je hoeft niet bang te zijn! Vertrouw op Gods beloften!’

Want als dat niet gebeurt ...

Als zij aan hun lot worden overgelaten en in hun angst vastgroeien ... dan functioneert het lichaam van Christus niet zoals het behoort.

“Wijst de ongeregelden terecht, beurt de kleinmoedigen op.”

Ik zie dat, broeders en zusters, jongelui, vanuit ons tekstgedeelte van vanmorgen als de belangrijkste taak van de ouderlingen.

Terechtwijzen en opbeuren.

Vandaar ook het huisbezoek.

Het gesprek over je gezinsleven en je geloofsleven:

- Ben je ook gegroeid in je geloof?

- Wat betekent het avondmaal voor je?

- Heb je de Here Jezus al lief gekregen in je jonge leven?

- Laten je ouders ook iets van die liefde zien?

Het zijn toch vragen, die we elkaar mogen stellen?

Waar we open en eerlijk met elkaar over mogen praten?

Over **leer en leven**, over geloof en geloofsbeleving!

*

En ook de diakenen zie ik in onze tekst naar voren komen:

“Komt op voor de zwakken.”

Let erop – schrijft Paulus – dat de zwakken niet onder de voet gelopen worden.

Ga als een beschermende muur om hen heen staan.

Steun hen, zodat hun geloof zich – niet geremd door aardse zorgen om financiën en gezondheid – ontplooien en ontwikkelen.

In het bevestigingsformulier – om daar weer even naar te verwijzen – lees ik:

“De diakenen mogen de liefde van Christus zichtbaar maken door met raad en daad steun te verlenen bij noden en problemen van verschillende aard.

Daarbij moeten zij zorgvuldig omgaan met mensen en zoeken naar de meest geschikte wegen en middelen om die taak op de juiste manier te kunnen vervullen.”

‘Komt op voor de zwakken!’

Dat is het christelijke politieke partij-programma van de apostel Paulus in een wereld en een samenleving waar voor de zwakken geen plaats kan zijn:

- weduwen en wezen;
- slaven;
- mensen zonder redelijke middelen van bestaan.

Zij worden in de eerste christen-gemeenten opgevangen, verzorgd ... naar het gebod van God en Christus.

Er was en is voor hen een gelijke en gelijkwaardige plaats in de gemeente van Jezus Christus.

De diakenen vervulden de taak om hen te voorzien van datgene dat zij nodig hadden. en taak – overigens – die voor een groot deel in onze verzorgingscultuur door instanties buiten de gemeente is overgenomen.

De Sociale Dienst, het Maatschappelijk Werk, het Arbeidsburo, de Asielzoekersopvang ... ze zouden er niet zijn geweest als de kerken in de vorige eeuw daarvoor het voortouw niet hadden genomen.

Maar ondanks al die prachtige instellingen ... toch vallen er mensen tussen wal en schip.

Ik denk aan stille armoede, aan schulden die gemaakt moesten worden in verband met ziekte of werkloosheid ...

Waar we gebrek, eenzaamheid, pijn, levensontwrichting zien ... worden we geroepen - als gemeente van de Here Jezus Christus – Gods barmhartigheid handen en voeten te geven.

Juist naar binnen toe – maar ook naar buiten – moet de gemeente ... een gemeenschap blijken.

In de gemeente van de Here Jezus mag niemand ... ongetroost leven onder de druk van ziekte, eenzaamheid of armoede.

Het is dan ook de taak van de diakenen ... die gemeente op te wekken en te leren ... om barmhartigheid te bewijzen.

Aan de naaste dichtbij en ... ver af.

*

Tenslotte, het gaat bij dit alles om het bewaren van de vrede.
Als er vrede is onder elkaar, zijn de onderlinge verhoudingen goed.
Dan ontstaan er geen barsten of scheuren.
Dan zet men zich niet tegen elkaar af.
Dan gaat het om – samen aan de riemen – de roeiboot van de gemeente, door de stroomversnellingen van de tijd te sturen.
Vrede betekent niet alleen ... dat er geen ruzie is.
Vrede betekent óók ... dat alles op z'n plaats staat en dat iedereen precies die plek heeft, waar hij het best kan functioneren in het geheel van de gemeente.
Waar hij ruimte heeft om zich te ontplooien en te kunnen groeien in geloof, hoop en liefde.
Met het oog daarop, broeders en zusters, jongelui, heeft de Heilige Geest in de gemeente van de Here Jezus Christus ... de ambtsdragers gegeven.
Geen indrukwekkende en markante persoonlijkheden, maar heel gewone mensen.
Maar mensen met een opdracht: de gemeente "te leiden in de Here."

Daarom nog één keer ons formulier voor de bevestiging van ambtsdragers - om daarmee de preek van vanmorgen te eindigen:
"Geliefde gemeente, ontvang deze broeders als dienaren van God.
Stel u gewillig onder de regering en het opzicht van de ouderlingen.
Geef acht op hun vermaningen en bewijs hun de eer waarop zij als herders van de kudde van de Here recht hebben.
Voorzie de diakenen van goede middelen tot het verrichten van hun arbeid en wees van harte bereid om naar uw vermogen mee te werken in de dienst van de barmhartigheid."
En daar zeggen we met heel ons hart "amen" op.
Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg

Haarlem, 12 november 2000

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !